

Končal si, dragi tovariš, svoje zemeljsko potovanje, a nam so odločeni še razni poti toge in bridkosti. Počivaj v miru, zlata duša ter uživaj zaslužen plačilo v rajskih višavah, ki ga nisi mogel najti kot učitelj v solzni dolini!

„S.“

Vestnik.

Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: G. Gross Peter, nadučitelj v Zagorju ob Savi, 1 gld.

Učiteljski konvikt: Gdč. Rafaela Inglič, učiteljica v Begunjah pri Cerknici, nabrala v veseli družbi na Kožljeku pri Cerknici, 10 K; g. Fr. Bergant, učitelj na Vinici, na knj. kr. podr. št. — 6-24 K; g. Avg. Pirc v Borovnici 8-24 K, darovali prijatelji ob godovanju mlajšega Ivana Majarona v Borovnici; č. gospa Josipina Vidmar — „v znak hvaležnosti do svojega ranjkega učitelja Govekarja“ — 4 K.

Osobne vesti: G. Jožef Verbič, nadučitelj v Litiji, je imenovan c. kr. vadniškim učiteljem v Ljubljani; gdč. Marija Serc, učiteljica v Domžalah, je dobila službo na 8razredni dekliški šoli v Ljubljani; tretje učno mesto v Dol. Logatcu je dobil g. Iv. Šega; četrto učno mesto pa gdč. Evgenija Pehani iz Starega trga pri Ložu; začasna učiteljica gdč. Zmagoslava Juvančič je stalno nastavljena v Knežaku in gdč. Marija Puppis iz Blok pa v Vremah; začasna učiteljica g. Eduvard Markovšek iz Podkrajja in g. Konrad Barle z Roba sta stalno nastavljena na dosedanjih mestih; g. Vilibald Rus, nadomestni učitelj v Kranju, je stalno nastavljen ter prideljen deški šoli v Kranju; suplent na ljubljanski višji gimnaziji g. dr. Fran Ilešič je imenovan glavnim učiteljem na ljubljanskem učiteljskem.

Šolski muzej je nastanjen od 20. vel. srpana dalje v Prešernovih ulicah št. 50., I. nadstropje. Zaradi uredbe posameznih predmetov in zaradi naprave nove oprave je začasno zatvorjen. — Sl. deželni odbor kranjski 200 gld.; konjiško učiteljsko društvo 5 gld.; „Narodna Prosvjeta“ v Pazinu 5 gld.

† **L. Knific.** V Škofji Loki je umrl dne 21. velikega srpana vpokojeni nadučitelj s Trate, g. L. Knific. Blagi pokojnik je bil vzoren tovariš in priden učitelj. Mir in pokoj njega blagi duši!

Občni zbor „Vdovskega učiteljskega društva“ in „Narodne Šole“ bo v četrtek, dne 15. kimovca dopoldne v telovadnici II. mestne šole na Cojzovi cesti. Ob 8. uri bo sv. maša v cerkvi pri sv. Jakobu in potem se začne zborovanje.

Koseskega slavnost v Kosezah se je izvršila dne 12. vel. srpana prav lepo. Na mnogih krajih so bili postavljeni slavaloki. Dekleta so bila v narodnih nošah. Sv. mašo je daroval č. g. dekan Kajdiž, propovedoval pa je č. g. Tomo Zupan. Slavnostni govor pred rojstno hišo je imel g. ravnatelj dr. Detela. Lepo število odličnih narodnjakov se je udeležilo slavnostnega banketa. Mnogoštevilna bralna in gasilna društva so bila zastopana korporativno. Ves dan je vladala velika navdušenost, primerna pomembni slavnosti.

Čehovinov spomenik so odkrili dne 14. vel. srpana v Branici na Goriškem. A. Čehovin je bil sin preprostih staršev, pa njegovo junaštvo ga je dvignilo, da je bil povišan baronom in imenovan viteзом reda Marije Terezije. Lepa slavnost je zbudila med ljudstvom ponos, zakaj čutilo je, da smo tudi Slovenci za kaj in da imamo ime nitne prednike.

Razširjenje ljudske šole v Rovtah nad Logatecem je deželni šolski svet odobril. Šola postane s šolskim letom 1899/1900 dvorazrednica s posebnim oddelkom za otroke, ki so nad 1 uro od šole oddaljeni.

Štajerska deželna učiteljska konferenca je razpisana na 12. in 13. dan meseca kimovca v Gradec. Dne 11. zvečer bode predzborovanje.

50letnica smrti iznajditelja lokomotive, ženjalnega Angleža Jurija Stephensona, se je praznovala 15. vel. srpana. Stephenson se je rodil 9. rožnika 1781 v Wylamu pri Newcastlu kot sin ubogega premogarja. Pomen lokomotive, ki prevaža po vsem svetu vlake, je tako velikanski, da je ni iznajdbe, ki bi storila človeštvu toliko koristi kakor epohalna Stephensonova.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v četrtek dne 1. t. m., smo prejeli nastopno poročilo. Potem ko proglasi predsednik sklepčnost, poroča zapisnikar o tekočih stvareh in pove, kako so bile rešene, kar se vzame soglasno na znanje. Sklene se, da se ima šolska jubilejska slavnost Njeg. Veličanstva dne 3. vinotoka skupno za vse tukajšnje ljudske in meščanske šole praznovati, se določi program in naprositi je občinski svet, da dovoli za to slavnost potrebni kredit. Prošnji vodstev šolskih vrtov na I. mestni deški petrazrednici in na mestni dvorazrednici na Barju za podporo v vrtno namene se predložita priporočilno visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Poročila c. kr. okr. šolskega nadzornika Fr. Levca o nadzorovanju mestne dvorazrednice na Barju, vnanjih zasebnih dekliških šol pri Uršulinkah, notranje zasebne dekliške petrazredne ljudske šole pri Uršulinkah in zasebne dekliške šestrazrednice v Lichtenthurničinem sirotišču ter poročilo o letošnji okrajni učiteljski konferenci na slovenskih in slovensko nemških ljudskih in meščanskih šolah se vzemo na znanje. Odobre se vsi s temi poročili združeni nasveti in sklene se, da je vsa ta poročila predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Prošnja vodstva zasebne dekliške šestrazrednice v Lichtenthurničinem sirotišču za razširjenje zavoda v sedemrazrednico se priporočilno predloži visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu; takisto prošnja mestnega kateheta Roka Merčuna, da se mu všteje od njegovega prejšnjega šolskega službovanja 10 let v stalno službo. Radovoljkama na mestni dekliški osemrazrednici se imenujeta izprašani učiteljski kandidatinji Olga Mazijeva in Karolina Fischerjeva. Potem se reši še neka interna zadeva.

Prijateljem opere naznanjamo, da se bode v letošnji sezoni slovenskega gledališča v Ljubljani pela kot prva operna predstava slavnoznane italijanske skladatelja Verdija opera „Aida“. Za slovenski oder sta jo priredila tovariš Janko Leban in mladi pesnik Aleksij Nikolajev, in sicer prvi prva tri dejanja, zadnji pa zadnje, četrto dejanje. Upati je, da bode prekrasna opera polnila gledališče.

Naznanilo in prošnja! Odbor „Pedagogiškega društva“ naznanja cenj. učiteljstvu, da so iz prijaznosti prevzeli razprodajo „Slavnostnih pedagogičskih letnikov“ tudi ti-le gg. poverjeniki: Brinar (Češnjice-Konjice), Burnik (Metlika), Gradišnik (Celje), Grčar (Radovljica), Kalinger (Toplice), Kocbek (Gornji grad), Kosovel (Sežana), Letnar (Mengiš), Mercina (Gorica), Mešček (Sevnica), Nerat (Maribor), Novak (Idrija), Papler (Borovnica), Porekar (Hum-Ormuž), Suher (Ptuj), Supan (Brežice), Šega (Logatec), Tomšič (Ribnica), Thuma (Postojina), Verbič (Litija) in gdč. Wessner (Ljutomer).

Vse prijatelje našega društva uljudno prosimo, naj delajo na to, da knjige kmalo razpečamo, s tem poravnamo dolg v tiskarnici in potem lahko izdamo obljubljeno knjigo „Stavbne črteže s proračuni“, katere rokopis je gotov.

Druge društvene knjige se pa najhitreje in najceneje dobé, ako se naročé naravnost pri odboru v Krškem. — I. in II. Pedagogičski letnik sta razprodana, takisto „Vzgojeslovje“; zato pa priporočamo „dr. Kosovo vzgojeslovje“, katero je izdala „Slovenska Matica“.

Učiteljski shod. Praški „Narodni Listy“ so v 233. št. z dne 25. vel. srpana priobčili obširno poročilo o shodu slovenskih učiteljev in o desetletnici „Zaveze“, v katerem pravijo, da se je na uprav presenetljiv način pojavila na tem shodu solidarnost slovenskega naroda z učiteljstvom,

in da daje ta solidarnost učiteljstvu krepko zaslombo za energično delo, ter naglašujoč pojave solidarnosti med slovenskimi, hrvaškimi in češkimi učitelji dostavljajo, da je bil učiteljski shod nov važen mejnik v razvoju avstrijskih Slovanov.

Ugodna prilika. Knjigotržec A. Zagorjan je otvoril v Gospodskih ulicah, v Kunčevi hiši, popolno razprodajo po tvorniških cenah raznih šolskih potrebščin, knjig i. dr. P. i. učiteljstvo opozarjamo ob pričetku šolskega leta na to zelo ugodno priliko.

Bratje Čehi so se izrekli glede Slovencev tako-le: „Ako bi nam vlada ponudila češko državo pod pogojem, da ostanejo ostali Slovani pod nemško oblastjo, bi mi to odklonili, kakor smo to odklonili leta 1870. Giskri, ki nam je ponujal svobodno Češko, ako prepustimo nemškemu vladarstvu Moravsko in Šlezko. Naš odgovor bi se torej glasil: Nikdar! Ali postanemo vsi svobodni, ali pa vsi pademo! Naj vedo naši slovanski bratje, da smo vedno z njimi proti vsaki nezakovitosti. Mi smo v adresi zahtevali nov volilni red in pri tem ostanemo. Bratje Slovenci, v tem pogledu še nismo rekli zadnje besede.“

Velecenjeno učiteljstvo na Primorskem opozarjamo na trgovca g. Likarja v Gorici in mu priporočamo, naj blagovoli vpljivati, da se bodo kupovale šolske potrebščine pri imenovanem trgovcu, ker on je zvest učiteljski kolega in iskren slovenski rodoljub; vrhu tega pa so njegove cene jako nizke. Smelo rečemo, da bode učiteljstvu na Primorskem v stanovsko čast, ako dosledno podpira Likarjevo trgovino.

Tvrdka Grubbauerjeva v Lincu je tudi za letošnje leto poslala trgovcu Giontiniju več sto zvezkov za ubožne selske šole.

Razdelitev omenjenih šolskih zvezkov je prevzel g. Giontini s tem pogojem, da gg. učitelji, ki reflektujejo na brezplačno dobavo že imenovanega šolskega blaga, naročajo pri g. Giontiniju vse pisalne potrebščine, kakor švinčnike, peresa, radirke, držala i. t. d., da bode imel ta s prodajo slednjih vsaj nekoliko odškodnine za brezplačno razpošiljanje Grubbauerjevega daru ubožnim šolam. Naroča se pa vse potem „Narodne šole“.

Tiskarnica Miličeva priporoča p. i. učiteljstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih šolskih tiskovin po najnižjih cenah; upamo, da se bode učiteljstvo posluževalo te ugodne prilike.

Josin-Ganglovo II. berilo bo, kakor se nam poroča iz zanesljivega vira, potrjeno še pred pričetkom šolskega leta. Naše šole torej to berilo že lahko uvedó.

† **Janko Štrukelj**, učitelj na Devinščini pri Proseku, je dne 20. vel. srpana umrl, star še 30 let. Pokojnik je bil vzoren učitelj in tovariš in zvest sin slovenskega naroda. N. v m. p.! Več o njem v današnjem dopisu iz Devinščine.

† **Josip Kristan**. Dne 28. mal. srpana je umrl v Kopru g. Josip Kristan, profesor na tamošnjem učiteljskem, mož, ki je slovenskemu ljudstvu v okolici koperski mnogo koristil na gospodarskem polju, pošten in značajan mož ter znan rodoljub. N. v m. p.!

Beseda Strossmayerjeva. — Kadarkoli govori ta veliki mož, vsekdar čuje svet velike misli. — Te dni se mu je predstavila v Slatini velika deputacija Hrvatov in Hrvatice. V svojem odgovoru na pozdrav voditelja deputacije je rekel Strossmayer med drugim: „V turškem taboru pod Dunajem je bilo vsakovrstnih ljudi, ali Hrvata ni bilo med njimi. Ko pa je trebalo rešiti Dunaj, so to storili Hrvati, a na čelu jim je bil Slovan — Poljak. To je torej znamenje, da so Slovani vsekdar bili najzvestejši narod svojemu kralju, svoji dinastiji, da so bili vsekdar pripravljeni vstati za dom, vero in kralja!“

Na banketu pa je rekel: „Ni ga večega blaženstva, nego uživati vdanost in ljubezen svojega naroda. Umreti treba raje, nego izdati vero in dom!“ — Slednjič je prosil veliki mož navzoče, naj vse žrtvujejo za narod — pa bode svobodni!

Strossmayerjeve besede o zvestobi Slovanov naj vzamejo na znanje vsi klevetniki naši, katerih je vse polno in v vseh slojih družbe.

V izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole na Koroškem je imenoval naučni minister za dobo prihodnjih treh šolskih let naslednje člene: za ravnatelja dež. šol. nadzornika Jos. Palla, za njega namestnika ravnatelja učiteljskega Boltažarja Knapitscha; za ude pa: prof. Jož. Apiha, okraj. šol. nadzornika in prof. J. Braunmüllerja, profesorja učiteljskega Raimunda Sauerja in J. Seidela, okr. šol. nadzornika Al. Fürpassa in Karla Prescherna, vadniškega učitelja Avgusta Gugla, učitelja telovadbe Jož. Lakomyja in učitelja godbe J. Neckheima. — Komisija nosi ime dvojezične, t. j. za nemški in slovenski učni jezik.

Slavno društvo!

Na zborovanju podpisanega društva je tovariš gospod Fr. Orel poročal „O naši organizaciji“. V tem poročilu je omenjal, da je slavno „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ prevzelo nalogo: razmišljati o ustanovitvi učiteljske denarne zadruge.

Vsled enoglasno sprejete resolucije se usoja podpisano društvo priporočati:

Slavno „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ naj pri ustanovitvi učiteljske denarne zadruge vzame ozir tudi na izvenkranjsko učiteljstvo!

Slovensko učit. društvo za koperski okraj
v Ricmanjih, dne 24. mal. srpana 1898.

Jožef Valentič,
predsednik

Anton Bezeg,
tajnik.

Zahvala.

Na brzojavnom pozdravu, poslanom mi sa sastanka slovenskog učiteljstva, izričem čestitim učiteljicama i učiteljima najsrdačniju zahvalu, želeć od svega srдца, da ih dragi Bog u njihovom težkom i odgovornom pa i zasluženom poslu blagoslovi te da sa najboljim uspjehom odhranjuju majci Sloveniji valjane kćeri i sinove, koji će joj i svojim životom i svojom ljubavju biti na korist, na slavu i na diku.

U Rogačkoj Slatini, dne 9. kolovoza 1898.

Josip Juraj Strossmayer,
biskup.

Zahvala.

Podpisano predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ si dovoljuje tem potem izreči najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da se je X. skupščina „Zaveze slov. učit. društev“ v Ljubljani vršila tako sijajno.

Posebno se pa zahvaljuje: Slavnemu krajevnomu odboru, na čelu mu častni predsednik, preblagorodni gospod župan Ivan Hribar, za obilni trud, ki ga je imel za prireditve glavne skupščine; čestitim meščanom ljubljanskim, ki so prepustili na razpolago svoje kočije pri sprejemu českih in hrvaških gostov; slavnim narodnim društvom: „Narodnemu domu“, „Čitalnici“, „Sokolu“, pevskemu društvu „Slavec“ za prepustitev prostorov v ponosni palači, v krasnem „Narodnem domu“; gosp. L. Potrebinu za spretno vodstvo koncerta; vsem damam pevkam in gospodom pevcem, posebno solistom: Avg. Štefančiču, Fr. Serajniku, R. Vrablu, ter gospicam Miri Devovi, Anici Lapajnetovi, Pavli Ranzingerjevi in Fani Bilinovi.

Presrečna hvala tudi vsemu narodnemu meščanstvu ljubljanskemu na blagohotnosti, s katero je sprejemalo slovensko in istrsko-hrvaško učiteljstvo one dni v Ljubljani. Slava!

Predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ po Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem

v Št. Juriju pri Kranju, dne 7. vel. srpana 1898.

Tajnik:
Drag. Česnik.

Predsednik:
L. Jelenc.